

ΓΥΝΑΙΚΕΣ-ΕΡΕΥΝΗΤΡΙΕΣ ΤΟΥ ΙΤΕ

Το ενδιαφέρον των γυναικών να εισέλθουν στο επιστημονικό πεδίο της έρευνας αυξάνει συνεχώς... Δύο ερευνήτριες καταθέτουν τις απόψεις τους και προτείνουν μέτρα

Τα «κάστρα» πέφτουν με έρευνα...

ΤΗΣ ΟΛΓΑΣ ΜΑΝΙΟΥΔΑΚΗ

Γυναίκα-ερευνήτρια... Το ανδροκρατούμενο κάστρο των θετικών επιστημών, της έρευνας και της τεχνολογίας αρχίζει με δελιά βήματα να πέφτει. Το ενδιαφέρον των γυναικών να εισέλθουν στο επιστημονικό πεδίο της έρευνας και της τεχνολογίας αυξάνει διαρκώς, χωρίς ωστόσο

να έχουν κατορθώσει να βρεθούν σε υψηλές ιεραρχικές θέσεις. Το δίλημμα καριέρα ή μητρότητα φαίνεται πως και στην περίπτωση αυτή δρα καταλυτικά. Με αφορμή την Παγκόσμια Ημέρα Γυναικας, που γιορτάζεται κάθε χρόνο στις 8 του Μάρτη, η Μαρία Παπαδοπούλη και η Μαρία Καφεσάκη, ερευνήτριες στο

Ίδρυμα Τεχνολογίας και Έρευνας (ΙΤΕ), μιλούν στη "Ν.Κ." για το ρόλο της γυναίκας-ερευνήτριας, καταθέτουν τις απόψεις τους, περιγράφουν το υφιστάμενο πλαίσιο και προτείνουν μέτρα που θα μπορούσαν να δημιουργήσουν τις κατάλληλες εκείνες συνθήκες που θα επιτρέψουν σε μία γυναίκα να είναι ταυτόχρονα

μητέρα, εργαζόμενη και καριερίστα. Ενδιαφέρον παρουσιάζει επίσης η άποψη του προέδρου του Ινστιτούτου Μοριακής Βιολογίας και Βιοτεχνολογίας του ΙΤΕ Γιώργου Θηραίου, ο οποίος κάνει λόγο για κοινωνία που δεν έχει ακόμα ξεπεράσει τις ανδροκρατικές της αντιλήψεις.

«Αναθεώρηση αντιλήψεων από τη νεαρή ηλικία»

«Τα ποσοστά των γυναικών στην ερευνητική και ακαδημαϊκή κοινότητα της πληροφορικής και της έρευνας γενικότερα είναι σχετικά χαμηλά», επισημαίνει η κ. Μαρία Παπαδοπούλη, ερευνήτρια στο Ινστιτούτο Πληροφορικής του ΙΤΕ και επίκουρος καθηγήτρια στο Τμήμα Επιστήμης Υπολογιστών του Πανεπιστημίου Κρήτης. «Μάλιστα, όσο υψηλότερη είναι η θέση στην ακαδημαϊκή ιεραρχία, τόσο χαμηλότερο είναι το ποσοστό των γυναικών που κατέχει αυτή τη θέση. Η αξιολογή ερευνητική προσφορά απαιτεί μακροχρόνια προσπάθεια και αφιέρωση αρκετών ωρών καθημερινά. Πολλές φορές αυτό ξεκινά κατά τη διάρκεια μίας διδακτορικής διατριβής και συνεχίζεται τα επόμενα χρόνια, μία περίοδος στην οποία ένα μεγάλο ποσοστό γυναικών σκέφτεται το θέμα της μητρότητας και της οικογένειας. Πολλές γυναίκες κρίνουν ότι οι συνθήκες, παρόλο που έχουν βελτιωθεί τις τελευταίες δεκαετίες, δεν μπορούν να στηρίξουν ικανοποιητικά μια μητέρα που είναι ταυτόχρονα ερευνήτρια και ακαδημαϊκός. Αυτό μπορεί να γενικευτεί για την κάθε Ελληνίδα εργαζόμενη, που καθημερινά παλεύει με απαιτητικούς ρόλους, ως μητέρα, σύζυγος, κόρη και εργαζόμενη», συμπληρώνει η κ. Παπαδοπούλη.

Η κ. Παπαδοπούλη.

Το ενδιαφέρον των γυναικών να εισέλθουν στο επιστημονικό πεδίο της έρευνας και της τεχνολογίας αυξάνει διαρκώς, χωρίς ωστόσο να έχουν κατορθώσει να βρεθούν σε υψηλές ιεραρχικές θέσεις.

«Θέμα παιδείας»

«Είναι θέμα παιδείας», υπογραμμίζει ο πρόεδρος του Ινστιτούτου Μοριακής Βιολογίας και Βιοτεχνολογίας του ΙΤΕ Γιώργος Θηραίου, σε μία προσπάθεια να εξηγήσει το γεγονός πως, ενώ τα ποσοστά φοίτησης των γυναικών στις θετικές επιστήμες ξεπερνούν το 50%, εντούτοις η αντιπροσώπευσή τους στο ερευνητικό πεδίο και σε υψηλές ιεραρχικές θέσεις είναι μικρή.

«Οι περισσότερες γυναίκες μετά το διδακτορικό τους, σημείο καμής για την επαγγελματική τους εξέλιξη, εγκαταλείπουν για λόγους τεκνοποίησης, ως επί το πλείστον, την έντονη προσπάθεια. Αυτό είναι κυρίως απόρροια του ανδροκρατούμενου συστήματος, που θέλει η ευθύνη για την ανατροφή των παιδιών να βαρύνει αποκλειστικά τις γυναίκες».

Η νομική διάσταση του ζητήματος έχει κάνει σημαντικά βήματα, η φύση του προβλήματος όμως εντοπίζεται σε κοινωνικές συνιστώσες. «Είναι επίσης σημαντικό κατά τις κρίσεις των γυναικών-ερευνητριών να λαμβάνεται σοβαρά υπόψη η μητρότητα, γεγονός που εύλογα μειώνει την απόδοσή τους», τονίζει ο κ. Θηραίου, κάποιος που όμως δεν βλέπει η πλειοψηφία των αρμοδίων.

Ο κ. Θηραίου.

«Εξοικείωση κατά στερεοτύπων»

«Η εξοικείωση με την εικόνα της γυναίκας που ασχολείται ενεργά με τις θετικές επιστήμες θα συνδράμει σημαντικά στην κατάρτιση των καθιερωμένων στερεοτύπων και κοινωνικών αντιλήψεων για το ρόλο και τη θέση της γυναίκας στην κοινωνία και τον επαγγελματικό βίο», ισχυρίζεται η κ. Μαρία Καφεσάκη, ερευνήτρια στον Ινστιτούτο Ηλεκτρονικής Δομής και Λείψερ του ΙΤΕ, αρμόδια για gender activities και την προώθηση γυναικών στον τομέα των επιστημών και της έρευνας.

Στα πλαίσια αυτά, όπως μας εξηγεί, τον ερχόμενο Απρίλιο θα λειτουργήσει στο Παρίσι σχολείο για φωνονικά υλικά (υλικά που αλληλεπιδρούν με το φως) με συμ-

μετοχή φοιτητών από κάθε μεριά της Ευρώπης. Το ιδιαίτερο της υπόθεσης έγκειται στο γεγονός πως τα μαθήματα θα παραδίδουν αποκλειστικά γυναίκες.

«Στόχος της προσπάθειας αυτής είναι να δημιουργήσουμε πρότυπα και να εξοικειωθούν οι νέοι άνθρωποι - με την εικόνα της γυναίκας-ερευνήτριας, καταργώντας στερεότυπα που τη θέλουν να υστερεί των ανδρών, να είναι αντικοινωνική και χωρίς άλλα ενδιαφέροντα», επισημαίνει η κ. Καφεσάκη.

«Τα μαθήματα θα διαρκέσουν μία εβδομάδα και το ενδιαφέρον που έχει εκδηλωθεί είναι μεγάλο», πρόσθεσε. Παράλληλα, η κ. Καφεσά-

κη επισημαίνει πως η δυσκολία μιας γυναίκας να ασχοληθεί με την έρευνα και την τεχνολογία και παράλληλα να γίνει μητέρα δεν είναι τόσο συνέπεια του ισχύοντος νομοθετικού πλαισίου, όσο της κοινωνίας και του ίδιου του συζύγου που δε δρουν υποστηρικτικά.

Ελαστικά ωράρια, δουλειά στο σπίτι - πράγμα εφικτό με τις σύγχρονες τεχνολογίες - παιδικόι σταθμοί, μεγαλύτερες άδειες μητρότητας, αλλά και δράσεις που να βοηθούν στην ισορροπία των δύο φύλων στην επιστημονική κοινότητα είναι μερικές από τις ενέργειες που θα μπορούσαν να συνδράμουν προς την προώθηση των γυναικών στην έρευνα και την τεχνολογία.